

הַלְבוֹת קְדוּשַׁת הַחֹדֶשׁ פֶּרֶק ח

א. חֲדָשָׁה שְׁלֵלִבְנָה, תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם וּמִחֻצָּה וַחֲלָקִים כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ. וְאִי אִפְשָׁר לוֹמַר שְׂרָאשׁ הַחֹדֶשׁ יִהְיֶה בְּמִקְצֵת הַיּוֹם, עַד שִׁיְהִיָּה מִקְצֵת הַיּוֹם מִחֲדָשׁ שְׁעֶבֶר וּמִקְצָתוֹ מֵהֶבֶא: שְׁנֵאמָר "עַד חֲדָשׁ יָמִים" (במדבר יא, כ) מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לְמַדּוֹ שְׁיָמִים אֶתָּה מִחֻשָּׁב לַחֲדָשׁ, וְאֵין אֶתָּה מִחֻשָּׁב שְׁעוֹת.

ב. לְפִיכֶךָ עוֹשִׁין חֲדָשֵׁי הַלְבָּנָה, מֵהֶם חֲדָשׁ חֶסֶר תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם בְּלִבָּד, וְאֵף עַל פִּי שְׁחֲדָשָׁה שְׁלֵלִבְנָה יִתֵּר עַל זֶה בְּשְׁעוֹת, וַחֲדָשׁ מְלֵא מְשֻׁלוּשִׁים יוֹם, וְאֵף עַל פִּי שְׁחֲדָשָׁה שְׁלֵלִבְנָה פְּחוֹת מִזֶּה בְּשְׁעוֹת כְּדִי שְׁלֵא לְחֻשָּׁב בְּחֲדָשׁ שְׁעוֹת, אֲלֵא יָמִים שְׁלִמִים.

ג. אֵלּוּ הֵיָה חֲדָשָׁה שְׁלֵלִבְנָה תִּשְׁעָה וְעֶשְׂרִים וּמִחֻצָּה בְּלִבָּד, הָיוּ כָּל הַשָּׁנִים חֲדָשׁ מְלֵא וַחֲדָשׁ חֶסֶר, וְהָיוּ יָמֵי שְׁנַת הַלְבָּנָה שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת אַרְבָּעָה וַחֲמִשִּׁים יוֹם, שִׁשָּׁה חֲדָשִׁים חֶסְרִים וְשִׁשָּׁה מְלֵאִים; אֲבָל מִפְּנֵי הַחֲלָקִים שִׁישׁ בְּכָל חֲדָשׁ וַחֲדָשׁ יוֹתֵר עַל חֲצִי הַיּוֹם, יִתְקַבֵּץ מִהֵן שְׁעוֹת וְיָמִים, עַד שִׁיְהִיוּ מִקְצֵת הַשָּׁנִים חֲדָשִׁים חֶסְרִים יוֹתֵר עַל הַמְּלֵאִים, וּבְמִקְצֵת הַשָּׁנִים חֲדָשִׁים מְלֵאִים יוֹתֵר עַל הַחֶסְרִים.

ד. יוֹם שְׁלוּשִׁים, לְעוֹלָם עוֹשִׁין אוֹתוֹ רֹאשׁ חֲדָשׁ בְּחֻשְׁבוֹן זֶה: אִם הָיָה הַחֲדָשׁ שְׁעֶבֶר חֶסֶר, יִהְיֶה יוֹם שְׁלוּשִׁים רֹאשׁ הַחֲדָשׁ הֶבֶא. וְאִם הָיָה הַחֲדָשׁ שְׁעֶבֶר מְלֵא, יִהְיֶה יוֹם שְׁלוּשִׁים רֹאשׁ חֲדָשׁ, הוּאִיל וּמִקְצָתוֹ רֹאשׁ חֲדָשׁ, וְיִהְיֶה תִּשְׁלוּם הַחֲדָשׁ הַמְּלֵא שְׁעֶבֶר; וְיִהְיֶה יוֹם אֶחָד וְשְׁלוּשִׁים רֹאשׁ הַחֲדָשׁ הֶבֶא, וּמִמֶּנּוּ הוּא הַמִּנּוּן, וְהוּא יוֹם הַקְּבִיעָה. וּלְפִיכֶךָ עוֹשִׁין רֹאשֵׁי חֲדָשִׁים בְּחֻשְׁבוֹן זֶה, חֲדָשׁ אֶחָד יוֹם אֶחָד בְּלִבָּד, וַחֲדָשׁ אֶחָד שְׁנֵי יָמִים.

ה. סֵדֶר הַחֲדָשִׁים הַמְּלֵאִים וְהַחֶסְרִים לְפִי חֻשְׁבוֹן זֶה, כֶּךָ הוּא: תִּשְׁרִי, לְעוֹלָם מְלֵא; וַחֲדָשׁ טִבֵּת, לְעוֹלָם חֶסֶר; וּמִטִּבֵּת וְאַלֶּף, אֶחָד מְלֵא וְאֶחָד חֶסֶר עַל הַסֵּדֶר. כִּיצַד טִבֵּת חֶסֶר, שָׁבַט מְלֵא, אֶדֶר חֶסֶר, נִיסָן מְלֵא, אִיר חֶסֶר, סִיוֵן מְלֵא, תְּמוּזָה חֶסֶר, אָב מְלֵא, אֱלוּל חֶסֶר. וּבִשְׁנָה הַמַּעֲבֶרֶת, אֶדֶר רֹאשׁוֹן מְלֵא, וְאֶדֶר שְׁנֵי חֶסֶר.

ו. נִשְׁאָרוּ שְׁנֵי הַחֲדָשִׁים, שֶׁהֵן מִרְחֻשׁוֹן וְכִסְלוֹ פְּעָמִים יִהְיוּ שְׁנִיָּהֶם מְלֵאִים, וּפְעָמִים יִהְיוּ שְׁנִיָּהֶם חֶסְרִים, וּפְעָמִים יִהְיֶה מִרְחֻשׁוֹן חֶסֶר וְכִסְלוֹ מְלֵא. וְשְׁנָה שִׁיְהִיוּ בָּהּ שְׁנֵי חֲדָשִׁים אֵלּוּ מְלֵאִים, הִיא שְׁנִקְרָאוּ חֲדָשִׁיָּה שְׁלִמִים; וְשְׁנָה שִׁיְהִיוּ בָּהּ שְׁנֵי חֲדָשִׁים אֵלּוּ חֶסְרִים, נִקְרָאוּ חֲדָשִׁיָּה חֶסְרִין; וְשְׁנָה שִׁיְהִיָּה בָּהּ מִרְחֻשׁוֹן חֶסֶר וְכִסְלוֹ מְלֵא, נִקְרָאוּ חֲדָשִׁיָּה כְּסִדְרִין.

ז. דֶּרֶךְ יְדִיעַת הַשָּׁנָה אִם חֲדָשִׁיָּה שְׁלִמִים, אוֹ חֶסְרִין, אוֹ כְּסִדְרִין לְפִי חֻשְׁבוֹן זֶה כֶּךָ הוּא: תִּדַּע תַּחֲלָה יוֹם שְׁנִקְבַּע בּוֹ רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁתַּרְצָה לִידַע סִדּוּר חֲדָשִׁיָּה, כְּמוֹ שְׂבָאֲרָנוּ בְּפֶרֶק שְׁבִיעִי; וְתִדַּע יוֹם שִׁיְקַבַּע בּוֹ רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֵאחֲרִיָּה, וְתַחֲשַׁב מִנּוּן הַיָּמִים שְׁבִינִיָּהֶן חוּץ מִיּוֹם הַקְּבִיעָה שְׁלִזוֹ וְשְׁלִזוֹ. אִם תִּמָּצָא בִּינִיָּהֶן שְׁנֵי יָמִים, יִהְיוּ חֲדָשֵׁי הַשָּׁנָה חֶסְרִין; וְאִם תִּמָּצָא בִּינִיָּהֶם שְׁלוּשָׁה יָמִים, יִהְיוּ כְּסִדְרִין; וְאִם תִּמָּצָא בִּינִיָּהֶם אַרְבָּעָה, יִהְיוּ שְׁלִמִים.

ח. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשִׁהִיתָה הַשָּׁנָה שְׁתַּרְצָה לִידַע סִדּוּר חֲדָשִׁיָּה פְּשׁוּטָה. אֲבָל אִם הִיתָה מַעֲבֶרֶת אִם תִּמָּצָא בֵּין יוֹם קְבִיעָתָהּ וּבֵין יוֹם קְבִיעַת שָׁנָה שְׁלֵאחֲרִיָּה אַרְבָּעָה יָמִים, יִהְיוּ

חֲדָשִׁי אוֹתָהּ הַשָּׁנָה הַמַּעֲבֶרֶת חֲסָרִים ; וְאִם תִּמָּצָא בִּינֵיהֶם חֲמִשָּׁה יָמִים, יִהְיוּ כְּסֻדְרָן ; וְאִם תִּמָּצָא בִּינֵיהֶם שֵׁשָׁה, יִהְיוּ שְׁלֹמִים.

מ. פִּיּוּד : הָרִי שְׁרָצִינוּ לִידַע סְדוּר חֲדָשִׁי שָׁנָה זֹה, וְהִיא רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּחֲמִישִׁי וְהִיא פְּשׁוּטָה, וְרֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֹא־חֲרִיָּה בִּשְׁנֵי בִּשְׁבָת ; נִמָּצָא בִּינֵיהֶן שְׁלוֹשָׁה יָמִים, יִדְעֲנוּ שֶׁשָּׁנָה זֹה חֲדָשִׁיָּה כְּסֻדְרָן. וְאִלוּ הִיא רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁלֹא־חֲרִיָּה בַּשְּׁלִישִׁי, הִיוּ חֲדָשִׁי שָׁנָה זֹה שְׁלֹמִים ; וְאִלוּ הִיא רֹאשׁ הַשָּׁנָה בְּשָׁנָה זֹה בִּשְׁבָת, וּבִשְׁנָה שְׁלֹא־חֲרִיָּה בַּשְּׁלִישִׁי בִּשְׁבָת, הִיוּ חֲדָשִׁי שָׁנָה זֹה חֲסָרִין. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה תַּחֲשַׁב לַשָּׁנָה הַמַּעֲבֶרֶת, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

י. יֵשׁ שֵׁם סִימָנִין שֶׁתִּסְמַךְ עֲלֵיהֶם כְּדִי שְׁלֹא תִטָּעַה בַּחֲשָׁבוֹן סְדוּר חֲדָשִׁי הַשָּׁנָה, וְהֵן בְּנוּיִין עַל עֵינֵקְרִי זֶה הַחֲשָׁבוֹן וְהַקְּבִיעוֹת וְהַדְּחִיּוֹת שֶׁבִּאֲרָנוּ דְּרָכָם ; וְאִלוּ הֵן : כָּל שָׁנָה שִׁיְהִיָּה רֹאשׁ הַשָּׁנָה בָּהּ בַּשְּׁלִישִׁי, תִּהְיֶה לְעוֹלָם כְּסֻדְרָן לְפִי חֲשָׁבוֹן זֶה, בֵּין פְּשׁוּטָה, בֵּין מַעֲבֶרֶת ; וְאִם יִהְיֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה בִּשְׁבָת אוֹ בִּשְׁנֵי, לֹא תִהְיֶה כְּסֻדְרָן לְעוֹלָם, בֵּין בְּפְשׁוּטָה, בֵּין בַּמַּעֲבֶרֶת ; וְאִם יִהְיֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּחֲמִישִׁי אִם פְּשׁוּטָה הִיא, אִי אִפְשָׁר שִׁיְהִיוּ חֲדָשִׁיָּה חֲסָרִים לְפִי חֲשָׁבוֹן זֶה, וְאִם מַעֲבֶרֶת הִיא, אִי אִפְשָׁר שִׁיְהִיוּ חֲדָשִׁיָּה כְּסֻדְרָן לְפִי חֲשָׁבוֹן זֶה.